शैक्षिक समाचार

Yearly News Letter

जिल्ला शिक्षा कार्यालय, अर्घाखाँचीको वार्षिक समाचार बुलेटिन

२०७३ आषाढ June/July 2016 वर्ष ९ अंक ९

बुलेटिनको बारेमा।

प्रस्तुत बुलेटिन यस कार्यालयबाट सम्पादित कार्यहरुको संक्षिप्त प्रस्तुती हो। हाम्रो सन्दर्भमा वार्षिक कार्यक्रम विभागबाट स्विकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका अनुसार कार्यान्वयनमा ल्याईन्छ। त्यसकारण यस बुलेटिनमा मूलतः स्वीकृत कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन क्षेत्र, सेवा प्राप्त व्यक्ति तथा संस्थाहरुको विवरण, कार्यक्रम र त्यसलाई भौतिक तथा मौद्रिक एकाईमा राखी प्रस्तुत गरिएको छ।

सम्पादित कार्यहरुको अभिलेखन, सार्वजनिकीकरण र प्रतिवेदनले कामको गुणस्तर मापन गर्न सहयोग पुर्‍याउँछ। कार्यहरुको भौतिक र मौद्रिक प्रगति, संख्यात्मक लक्ष्य र खर्चको स्थिति हो भने उक्त कार्यको गुणस्तर हेर्ने भनेको संचालित कार्य प्रक्रियाको अध्ययन हो। जिल्लाको समग्र वस्तु स्थितिको विश्लेषण, निर्णय प्रक्रिया, अनुगमन योजना, समयसीमा भित्रको रिपोटिङ्ग, रिपोटिङ्गको सुनुवाई र कार्यन्वयन हुँदै पुनः स्थिति विश्लेषण नै जिल्ला तहको कार्यक्रम कार्यान्वयनको चक्रिय चरण हो। अतः जि.शि.का. अर्घाखाँचीले वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा केही विशिष्ट समस्याहरु र तिनको निराकरणको लागि केही सुधारात्मक कार्य प्रक्रियाहरु समेत थालनी गरेको छ। मूलतः वि.व्य.स. गठन प्रक्रिया सम्बन्धी निर्देशिका, करार शिक्षक नियुक्ति प्रक्रिया निर्धारण, जिल्ला भरीका सबै विद्यालयहरुमा Letter Grading मा आधरित विद्यार्थी मूल्यांकन प्रक्रियाको कार्यान्वयन, निर्णय प्रक्रियामा सम्बाद समिति तथा संजालहरुका सहभागिताबाट शैक्षिक सुशासनमा अभिवृद्धि, कार्य योजना सहित भौतिक निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा कार्यालयको आन्तरिक तथा भौतिक वातावरण सुधार जस्ता परिणाममुखी कार्य प्रक्रिया र नवीन कार्यहरुको समेत शुरुवात गरिएको छ। प्रस्तुत बुलेटिनमा यिनै पक्षहरु समेटिका छन्। अतः यस बुलेटिन प्रकाशन गर्ने कार्यमा लाग्नु हुने स्टाफ साथीहरु र उल्लेखित कार्यहरु सम्पादन गरी बुलेटिन लेख्ने आधार खडा गर्नुहुने सबैमा हार्दिक धन्यवाद।

जिल्ला शिक्षा अधिकारी

जिल्लामा एस.एल.सी. २०७२ सँगै अक्षराङ्कन प्रणालीको अभ्यास

नेपाल सरकार परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, सानोठिमीले २०७२ सालको एस.एल.सी. परीक्षाको नतिजा अक्षरांकन प्रणालीबाट हालै प्रकाशन गरेको छ। जिल्लामा साधारण तर्फ कूल परीक्षार्थी संख्या ३२६५ मध्ये GPA १.६ भन्दा माथि भन्दा माथि ल्याउनेको संख्या २९७२ रहेको छ। एस.एल.सी. मा सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक परीक्षाको GP लाई जोडेर कूल GPA मा नतिजा प्रकाशन गरेता पनि सैद्धान्तिक तर्फको अंकलाई मात्र GP मा हेर्दा यो नतिजामा फरक हुन आउछ। कुनै दुई विषयको D वा E ग्रेडमात्र भएका परक्षिार्थीको संख्या १०७३ रहेको छ भने उक्त संख्या मध्ये ग्रेड बृद्धि परीक्षामा नियमित तर्फ ५३७ जनाले मात्र आवेदन गरेका छन्। सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक परीक्षाको नतिजाबाट GPA १.६ भन्दम माथि ल्याउने परीक्षार्थीको संख्या बढि देखिएता पनि सैद्धान्तिक परीक्षाको अंकबाट विषयगत रुपमा हेर्दा सो संख्यामा फरक हुन आउछ। नतिजाले विद्यार्थीहरुमा मनोबल बढाएता पनि विषयगत ज्ञान, सीप, क्षमता एवं अभिवृद्धिका हिसाबले भने कमी कमजोरी रहेका देखिन्छ।

नेपाल सरकारको निर्णयसँगै शै.स. २०७२ मा यस जिल्लाको डिभर्ना स्रोतकेन्द्रले अक्षरांकन पद्धतिबाट नतिजा प्रकाशन गरी सबै विद्यार्थीहरुका हातमा Grade Sheet पुर्‍याएको छ भने यसै शै.स. मा जिल्लाका सबै सामुदायिक विद्यालयहरुमा अक्षरांकन पद्धतिबाट विद्यार्थीहरुको मूल्यांकन गरिने भएको छ। जिल्लाले प्रवर्तनात्मक कार्य मध्ये जिल्ला स्तरमा बृहत गोष्ठि एवं अन्तरकृयाको आयोजना मिति २०७३/०३/१० गतेका दिन जिल्लाका सबै मा.वि. तथा आधारभूत तहका प्र.अ., श्रोतव्यक्ति एवं वि.नि. हरुको सहभागितामा सम्पन्न गरि १८ ओटै स्रोत केन्द्रहरुमा सो कार्यक्रमको आयोजना गरियो। सबै प्र.अ. एवं शिक्षकहरुलाई विद्यार्थी मूल्यांकन गार्द अक्षरांकन विधिको प्रयोग कसरी गर्ने भन्ने हाते सामग्रीको विकास गरी वितरण समेत गरियो। जसले गर्दा विद्यार्थीको मूल्यांकन गर्दा कुनै पनि शिक्षकलाई द्विविधा नहुने विश्वास समेत गरिएको छ।

विद्यार्थी मूल्यांकनका लागि यसै शै.स.बाट जिल्लाका ३८५ विद्यालयका कक्षा १–५ मा निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन प्रणालीबाट अनिवार्य रुपमा मूल्यांकन गर्ने र सोही अनुसार अक्षरांकन पद्धतिको कार्यलाई कार्यान्वयन गर्ने कार्य जिल्लाले अगाडि बढाएको छ। यसको लागि कार्य संचालिका अभिलेख र निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकनका साधनहरुको व्यवस्था समेत भएको हुँदा अक्षरांकन पद्धतिलाई कार्यान्वयन गर्ने सघाउन पुग्ने देखिन्छ।

अक्षरांकन प्रणालिलाई कार्यान्वयन गर्न र त्यसको प्रभावकारीताबारे बोध गराउनका लागि सबै शिक्षक विद्यार्थी अभिावक एवं आम शिक्षा सरोकारवालाहरु क्रियाशिल हुनु जरुरी छ भने यस पद्धतिबारे भएका अस्पष्टताहरु हटाउनका लागि सम्बन्धित निकायले शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने जनशक्तिलाई जानकार गराउनु जरुरी हुन आउँछ। अक्षरांकन प्रणालीबाट भविषयमा विद्यार्थीले कुन बाटो रोज्दा उसको जीवनलाई सहजरुपमा अवतरण गराउन सक्दछ भन्ने कुरामा स्पष्ट जानकारी दिनु जरुरी छ भने सम्बन्धित निकाय एवं पक्षबाट समयमानै यसलाई प्रष्टयाउनु आवश्यक देखिन्छ।

२०७३ को विद्यार्थी विवरण

क्र.[illegible]	[illegible]	विद्यार्थी संख्या		
		छात्रा	छात्र	जम्मा
१	प्रावि	११८२१	१२११९	२३८३८
२	निमावि	७२५७	६२८६	१३५०५
३	मावि	४२५१	३५०६	७७५७
४	उमावि	१४१९	८३६	२२५५
[illegible]		२४७४८	२२७४७	४७४९५

शिक्षक विवरण

क्र.[illegible]	[illegible]	[illegible]			[illegible]		
		जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
१	प्रा.वि.	११५५	८१४	२७३	२३२	६४	१५७
२	नि.मा.वि.	१९३	१८१	१२	१३७	११५	१८
३	मा.वि.	१८१	१७५	६	८७	७५	१०
४	उ.मा.वि.	२२	१९	०	४३	४१	२
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

२०७२ सालको एस.एल.सी. परीक्षामा यस जिल्लाबाट उत्तीर्ण विद्यार्थीहरु (GPA गत)

S.NO.	GPA	NO.OF STUDENTS
1	3.6 TO 4	32
2	3.2 TO 3.5	155
3	2.8 TO 3.1	281
4	2.4 TO 2.7	540
5	2.0 TO 2.3	987
6	1.6 TO 1.9	977
7	< 1.6	281
8	NULL	12

जिल्ला शिक्षा कार्यालय, अर्घाखाँची
URL:- www.deoarghakhanchi.gov.np
E-mail:- deoargha@gmail.com
www.facebook.com/deoargha
www.twitter.com/deoargha
Audio Notice Board:
1618077420555

जिल्लामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरु

क्र.[illegible]	शैक्षिक संस्थाको नाम	[illegible]
[illegible]	बालविकास केन्द्र	[illegible]
[illegible]	विद्यालयहरु ([illegible])	[illegible]
[illegible]	प्राथमिक विद्यालय	[illegible]
[illegible]	निम्न माध्यमिक विद्यालय	[illegible]
[illegible]	[illegible] विद्यालय	[illegible]
[illegible]	उच्च माध्यमिक विद्यालय	[illegible]
[illegible]	[illegible] विद्यालय	[illegible]
[illegible]	[illegible] विद्यालय	[illegible]
[illegible]	क्याम्पसमा सञ्चालित उमावि	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	प्र[illegible] शिक्षा[illegible] ([illegible]/[illegible])	[illegible]
[illegible]	एनेक्स कार्यक्रम ([illegible])	[illegible]
[illegible]	[illegible] केन्द्र	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	प्राविधिक धारका विद्यालय ([illegible] ([illegible]) [illegible] (सभिल ईन्जिनियरिङ्ग)	[illegible]
[illegible]	समाहित शिक्षा अन्तरगत सञ्चालित विशेष [illegible] (युवाबष जनता रविचित्र उमावि हटारी-दृष्टिविहिन, [illegible]-[illegible] [illegible]., [illegible]-[illegible])	[illegible]
[illegible]	विशेष शिक्षा अन्तरगत सञ्चालित सुस्त [illegible] विद्यालय (निमल नवज्योती सुस्तमनस्थिती विद्यालय, [illegible])	[illegible]

बालमैत्री विद्यालय प्रारूपका सूचकहरु (CFS Indicator)

[illegible] प्रभावकारीता सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	[illegible]	क्षा[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		कक्षा दोहोऱ्याउने दर
[illegible]		कूल विद्यार्थीमा कम र बढी उमेर समूहका विद्यार्थी दर
[illegible]	शिक्षण विधि सम्बन्धमा	प्रवर्तनात्मक विधिको प्रयोग
[illegible]	समयको सदुपयोग सम्बन्धमा	[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		विद्यार्थी उपस्थिति
[illegible]	शिक्षक दायित्व र सहयोग सम्बन्धमा	शिक्षक उत्तरदायित्व
[illegible]		[illegible]
[illegible]	विद्यालय निरीक्षण सम्बन्धमा	विद्यालय निरीक्षण
[illegible]	मूल्याङ्कन सम्बन्धमा	[illegible]
[illegible]		निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन

[illegible] समावेशीकरण सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	पहुँच सम्बन्धमा	[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		आथिकरुपमा कमजोर तथा अन्य कमजोर वगको विद्यालयमा [illegible]
[illegible]	शिक्षक तालिम सम्बन्धमा	समावेशीकरणसँग सम्बन्धित शिक्षक तालिम
[illegible]	[illegible]	विद्यालयको गतिविधिमा सबै सरोकारवालाहरुको सहभागिता
[illegible]	शिक्षणसिकाई सम्बन्धमा	[illegible]
[illegible]	अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धमा	अतिरिक्त क्रियाकलापमा समावेशीकरणको अवस्था

[illegible] शिक्षामा लगिक पक्ष सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	छात्रबृत्ति सम्बन्धमा	[illegible]% छात्रबृत्ति
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		शहीदका छोराछोरीका लागि छात्रबृत्ति
[illegible]		अपांग छात्रबृत्ति
[illegible]		कणाली छात्रबृत्ति
[illegible]	लगिक सहभागिता सम्बन्धमा	छात्र छात्राको सहभागिता बढाउन
[illegible]		महिला शिक्षक व्यवस्थापन गन गराउन
[illegible]		विद्यालय व्यवस्थापनमा महिला सहभागिता बढाउन
[illegible]	लगिक चेतनामूलक कायक्रम	विद्यालयमा सरोकारवालाहरुको रुचि बढाउन
[illegible]		[illegible]

[illegible] समूदायको सहभागिता सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]

[illegible] स्वास्थ्य, सुरक्षा र बचावट सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	स्वास्थ्य सम्बन्धमा	[illegible]
[illegible]	सुरक्षा सम्बन्धमा	[illegible]
[illegible]	बचावट सम्बन्धमा	[illegible]

[illegible] पूवाधार सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		विद्यालय हाता व्यवस्थापन
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		स्वास्थ्य जाँच कक्ष
[illegible]		विद्युत जडान तथा विद्युतीय सामग्री र सुविधाको व्यवस्था
[illegible]		[illegible]
[illegible]		छात्राबास तथा शिक्षक आवास
[illegible]		[illegible], ममत सभार तथा भण्डारण
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		विद्यालयसम्म आइपुग्ने बाटो
[illegible]		[illegible]

[illegible] शिक्षणसिकाई सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	बार्षिक कार्यजना सम्बन्धमा	[illegible]
[illegible]		शिक्षकको शैक्षिक योजना
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		सन्दभ सामाग्री
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	सम्बन्ध	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		अन्तरक्रिया एवम् आपसी सहयोग
[illegible]		शैक्षिक भ्रमण
[illegible]	[illegible]	शिक्षक तालिमको प्रयोग
[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible] मातृभाषा शिक्षणसिकाई सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	सवक्षण	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible], शिक्षक निदशिका तथा सन्दभ सामग्री
[illegible]	शिक्षक शिक्षण	[illegible]
[illegible]		बहभाषिक शिक्षण
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	मातृभाषासँग सम्बन्धित अतिरिक्त क्रियाकलाप

[illegible] मातृभाषा शिक्षणसिकाई सम्बन्धी न्यूनतम र अपेक्षित मापदण्डहरु

क्र.[illegible]	क्षेत्र	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]	उत्तरदायित्व	उत्तरदायित्व
[illegible]	[illegible]	शिक्षक नियुक्ति
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		आथिक व्यवस्थापन
[illegible]		कक्षा शिक्षण तथा बहकक्षा शिक्षण
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]

शैक्षिक सूचकाङ्क २०७३

क्र.□□	□□□	□□□□	□□ष्ट्र□	क्षेत्रीय	□□□□□	क्र.□□	□□□	□□□□	□□ष्ट्र□	क्षेत्रीय	□□□□□
१	□□.□□.□□□ □□□□□□□ □□□□□	%	८१	१०१	९४.४	२०	□क्ष□ □ □□ □□□□□□	%	९२.२	९२.६	९०
२	□क्ष□ □ □□ □□.□□.□□□□ □□□	%	६२.४	६१.८	५९.५	२१	□क्ष□ □ □□ □□□□□□□□□	%	४.२	४.५	७.९
३	□क्ष□ □ □□ □□□□□□□ प्र□□□□	%	१३७	१२८	१२३.४	२२	□क्ष□ □ □□ □क्ष□ □□□□□	%	३.५	२.९	२.१
४	□क्ष□ □ □□ □□प्र□□□	%	९३.९	९६.३	९५.३	२३	□क्ष□ □ □□ □□□□□□	%	९०.९	९१.६	९२.७
५	प्र□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□	%	१३५	१३५	१३२.१	२४	□क्ष□ □ □□ □□□□□□□□□	%	३.९	३.८	४
६	प्र□□□□ □□□□ □□ □□□□□	%	९६.६	९६.९	९७.८	२५	□क्ष□ □ □□ □क्ष□ □□□□□	%	५.२	४.६	३.२
७	□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□	%	१	१	१	२६	प्राथमिक तहको शिक्षक □□द्य□□ □□□□(□□□□□□□,)	%	२५	१६	१७
८	निम्नमाध्यमिक तहको □□□□□□□□□□	%	९५.४	९९.१	१०२.१	२७	□□.□□. □□□□ □□क्ष□ □□द्य□□ □□□□(□□□□□□□)	%	४२	३४	४०.९
९	निम्नमाध्यमिक तहको □□□□□□	%	७७.७	८१.६	८४.१	२८	□ □□□□□□□□ □□क्ष□ □□द्य□□ □□□□(□□□□□□□,)	%	२९	२०	२१.७४
१०	□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□	%	१२०	१२१	११९.९	२९	□□□□□ □□□□ □□क्ष□ □□द्य□□ □□□□ (□□□□□□□,)	%	३१	२४	२८.९४
११	□ □□□□□□□ □□ □□□□□	%	८९.४	९०.७	९२.२	३०	□□क्ष□□□ □□ (□□–□□ □□□□□□)	%	६५.९	७०.९	९७.५४
१२	□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ (□–□□)	%	७५.१	८४.८	८३.१	३१	प्र□□□□ □□ □□□□□ लाग्ने वष	%	६.३	६.३	६.८
१३	□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ (□–□□)	%	५७.९	६२	६२.४	३२	□ □□□□□□ □□□□□ लाग्ने वष	%	११.३	११.२	१२.७
१४	□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ (□–□□)	%	५६.७	६६.५	५९.३	३३	□□□□ □क्ष□□□□ □□□□ (प्र□□□□)	%	७९	७८.८	७३.१
१५	□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ (□–□□)	%	३७.७	४०.१	४१.९	३४	□□□□ □क्ष□□□□ □□□□ (प्र□□□□)	%	७०.७	७१.३	६३.१
१६	□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□	%	०.९८	०.९७	१.०९	३५	□□□□ □क्ष□□□□ □□□□ (□ □□□□□)	%	८५.४	८४.१	८८.८
१७	□क्ष□ □ □□ □□□□□□	%	८१.५	८१.३	७९.२	३६	□क्ष□ □ □□ Survival □□	%	७२.१	७१.३	७१.४
१८	□क्ष□ □ □□ □□□□□□□□	%	१४	११	१६	३७	□क्ष□ □ □□ Survival □□	%	८२.६	८०.५	८३.९
१९	□क्ष□ □ □□ □क्ष□ □□□□□	%	४.६	७.९	४.९	३८	□क्ष□ □ □□ □□□□□ □□	%	७५.३	७४	७७.५

टि.पि.डि सम्बन्धी विवरण २०७२/०७३

चालु आ.व.को शिक्षक पेसागत विकास तालिम सञ्चालनको लागि यस जिल्लाका १८ वटै श्रोतकेन्द्रमा २ दिने प्र. अ. तथा रोष्टर प्रशिक्षक अभिमुखिकरण गोष्ठि गरिएको थियो। यस समयमा निर्माण गरिएको कार्ययोजना अनुसार २०७२ माघ, फागुन र चैत्र महिनामा आवश्यकता संकलन, आवश्यकता प्रमाणिकरण, तथा Module निर्माण जस्ता TPD तालिमको लागि आवश्यक तयारी भइ २०७३ बैसाख पहिलो हप्ता देखि ५ दिने Workshop Face to Face सञ्चालन गरी जेठ अन्तिम हप्ता तालिम सम्पन्न गरीयो। प्राप्त कोटाअनुसार माध्यमिक तहको ४ वटा मुख्य विषय र निम्नमाध्यमिक तहको ४ वटा विषयको Module निर्माण गरी TPD तालिम सञ्चालन गरीएको हो। तालिम सञ्चालन गरीएका विषयहरुमा माध्यमिक तहमा गणित, नेपाली, अंग्रेजी र सामाजिक तथा निम्नमाध्यमिक तहमा गणित, नेपाली, अंग्रेजी र विज्ञान तथा वातावरण विषयको Module निर्माण गरी तालिम दिइएको थियो। विद्यालयमा आधारित स्वाध्यान अभ्यास खण्डको लागि Project Work निर्धारण समेत गएिको थियो। २ दिने Instructional Councelling को लागि विषय अनुसारका रोष्टर प्रशिक्षक, श्रोतव्यक्ति र विद्यालय निरीक्षकलाई कार्य सम्पन्न गर्न आवश्यक मात्रामा विषय मिल्ने गरी खटाइएको थियो। कार्य योजना अनुसार रोष्टर प्रशिक्षक बाट शैक्षणिक परामर्श कार्य सम्पन्न गरी तालिममा सहभागि शिक्षकहरुले तयार गरेका शिक्षण सुधार योजना TIP तथा स्वाध्ययन अभ्यास खण्डमा सम्पन्न गरेका परियोजना कार्य, कार्यमूलक अनुसन्धान, एवं Case Study आदि जम्मा गर्ने कार्य समेत सम्पन्न भयो।

यस आ. व. मा अगुवा श्रोतकेन्द्रबाट सञ्चालित माध्यमिक तथा निम्नमाध्यमिक तहको शिक्षक पेसागत विकास तालिम लिएका शिक्षक संख्या विषयगत रुपमा :–

माध्यमिक तहः		निम्न माध्यमिक तहः	
नेपाली विषयमा	२३ जना	नेपाली विषयमा	२२ जना
अंग्रेजी विषयमा	३० जना	अंग्रेजी विषयमा	३० जना
गणित विषयमा	२२ जना	गणित विषयमा	२२ जना
सामाजिक अध्ययन	२० जना	विज्ञान तथा वातावरण	२० जना
जम्मा	९५ जना	जम्मा	९४ जना

यस आ.व.मा प्राथमिक तहको Face to Face कार्यशाला लगायत शिक्षकको पेसागत विकास तालिम कार्यक्रम, तालिम अप्राप्त शिक्षक आवश्यक संख्यामा नभएकोले सञ्चालन भएन।

GIS मा आधारिक विद्यालय नक्सांकन कार्यक्रम

विद्यालयको अनुमति, सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा विद्यालय शिक्षक दरबन्दि मिलान आदि कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन तथा विद्यालयको उचित व्यवस्थापन सागै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदायक संस्थाको रुपमा स्थापित गर्नको लागि नेपाल सरकारले विगतका वर्षहरुमा GIS मा आधारित विद्याय नक्शांकन कार्यक्रम ल्याएको कुरा सवविदितै छ। जस अन्तर्गत यस अर्घाखाँची जिल्लामा पनि प्रत्येक विद्यालय तथा शैक्षिक संस्थाहरुमा पुगि GPS Device को माध्ययमबाट विद्यालय तथा शैक्षिक संस्थाहरुको GIS नक्शांकन कार्य गरिएको हो। उक्त नक्शांकनको डाटालाई कम्प्युटरमा ईन्ट्री गरी शिक्षा विभाग तथा मन्त्रालयमासमेत पठाउने कार्य गरियो। चालु आ. व. मा प्राप्त कार्यक्रम GIS मा आधारित विद्यालय नक्शांकन कार्यक्रम अन्तर्गत पहिले नै विद्यालयमा पुगि संकलन गरिएका डाटाको विश्लेषण तथा डाटा भेरिफिकेशन गरी Co-ordinate नमिलेको भएमा उक्त विद्यालयहरुको पुनः डाटा संकलन गरी प्रविष्टि गर्ने कार्य समेत गरीयो।

अनुरोध

सबै विद्यालयहरुले शैक्षिक तथ्यांक लगायत माग भएका विवरणहरु समयमा नै कार्यालयमा पेश गर्नु, सम्बन्धित शिर्षकमा निकाशा भएको रकम सोही शिर्षकमा मात्र खर्च गर्न, छात्रवृत्ति समयमा नै वितरण गर्न, निर्माण कार्यहरु सम्झौतामा तोकिएको म्याद भित्र गुणस्तरीय रुपले सम्पन्न गर्न र विद्यालयलाई वालमैत्री तबर ले व्यवस्थापन गर्नु हुन अनुरोध छ।

– कार्यक्रम शाखा

आर्थिक प्रशासन शाखाको अनुरोध

विद्यालयहरुको चौमासिक अनुदान निकाशा गर्दा आफ्नो विद्यालयमा निकाशा हुनु पर्ने रकम घटी वा बढी निकाशा हुन गएमा तुरुन्त जिल्ला शिक्षा कार्यालयको आर्थिक प्रशासन शाखामा जानकारी गराउन श्रोतव्यक्ति तथा विभिन्न संचार माध्यमबाट सूचना गर्दा समेत समयमा सम्पर्क गरेको नपाईएकोले अब उप्रान्त उक्त कार्य कडाईकासाथ गर्नु गराउनु हुन र विद्यालयका माग फारामहरु तोकिएको समय भित्र श्रोत केन्द्र मार्फत जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ।

माध्यमिक शिक्षा पाठ्यक्रम २०७१, प्रबोधिकरण तालिम

परिचय :

शैक्षिक गुणस्तरमा समय परिस्थिति अनुसार सुधार गर्नको लागि पाठ्यक्रम, शिक्षक निर्देशिका,पाठ्यपुस्तक र सन्दर्भ सामग्रीको महत्वपूर्ण स्थान छ। यी सामग्री बिनाको शिक्षक हथियार बिनाको शिकारी जस्तै हुन्छ। पाठ्यक्रमले कक्षा कोठामा शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि मार्गदर्शनको काम गर्दछ। जसले लक्ष्य प्राप्त गर्नमा सहयोग पुग्छ। हाम्रो देशको परिवेशमा विद्यालय स्तरको पाठ्यक्रम ५ वर्षमा परिमार्जन र १० वर्षमा पूर्ण परिवर्तन हुन्छ। अहिले देश भरिको माध्यमिक तहको कक्षा ९ मा २०७३ को शैक्षिक सत्र देखि नयाा पाठ्यक्रम लागु भएको छ र अर्को वर्ष २०७४ को शैक्षिक सत्र देखि कक्षा १० मा नयाँ पाठ्यक्रम लागु हुने योजना रहेको छ।

पाठ्यक्रम प्रबोधिकरण तालिम :

जिल्ला शिक्षा कार्यालय अर्घाखाँचीको आयोजनामा मिति २०७३/३/११ गते देखि मिति २०७३/३/१३ गते सम्म जिल्ला शिक्षा कार्यालय अर्घाखाँचीका स्टाफ र स्रोत व्यक्ति गरि २६ जनालाई माध्यमिक शिक्षा पाठ्यक्रम २०७१, प्रबोधिकरण जिल्ला स्तरीय प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम सञ्चालन भएको थियो। तालिम सञ्चालनमा प्रशिक्षकको भूमिका विद्यालय निरीक्षक रामकरन पाल र प्र.अ.भेषराज खनालले निभाएका थिए। त्यसै गरी जिल्ला भित्रका सबै माध्यमिक तहवाट सहभागी हुने गरी २२३ जना शिक्षकहरुलाई ७ वटा केन्द्रमा व्यवस्थापन गरि मिति २०७३/३/१५ गते देखि मिति २०७३/३/१७ गते सम्म पाठ्यक्रम प्रवोधिकरण तालिम सञ्चालन गरिएको थियो। तालिम सञ्चालनमा प्रशिक्षकको भूमिका स्रोत व्यक्तिहरुले निभाएका थिए।

उपलब्धि :

तालिममा सहभागीहरुको सहभागिता सक्रिय भएको र पाठ्यक्रमको महत्वलाई स्वीकारेको पाइयो।

माध्यमिक तहको पाठ्यक्रम २०६४ र माध्यमिक शिक्षाको पाठ्यक्रम २०७१ को सामानता र असामानताको वारेमा जानकारी भएको।

- उद्देश्य र सिकाई सक्षमताको फरकको वारेमा जानकारी भएको।
- नयाँ नयाँ शिक्षण विधि तथा कक्षा कोठा क्रियाकलापको वारेमा जानकारी भएको।
- नयाँ नयाँ शैक्षिक सामग्रीको वारेमा जानकारी र प्रयोग गर्ने तरीकाको वारेमा जानकारी भएको।
- मूल्याकंनको आधार र सीमाको वारेमा जानकारी भएको।
- पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तकको सम्बन्ध र विषयवस्तुको क्षेत्रको वारेमा जानकारी भएको।
- ग्रिडको महत्व र प्रयोगको वारेमा जानकारी भएको।

निष्कर्ष :

यस पाठ्यक्रम प्रबोधिकरण तालिममा पाठ्यक्रम ,ग्रिड र पाठ्यपुस्तकको महत्व सम्बन्ध र प्रयोग गर्ने तरीकाको वारेमा सहभागीहरुले जानकारी प्राप्त गरेको र यसले शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार ल्याउने र यो पाठ्यक्रम प्रबोधिकरण तालिम उपलब्धिमूलक भएको महसुस गरि एको छ।

नब प्रवेशी शिक्षक तालिम

शिक्षक सेवा आयोगबाट स्थायी नियुक्तिको लागि जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा सिफारिस भई आएका आधारभूत तथा माध्यमिक तहका २०७२ सालका नवप्रवेसी शिक्षकलाई स्थायी नियुक्ति प्रदान गरी मिति २०७३/०१/१५ गतेदेखि २०७३/०१/२२ सम्म सात (७) कार्य दिने सेवा प्रवेश तालिम (Job Induction Training) प्रदान गरी प्रमाण–पत्र समेत प्रदान गरियो। आधारभूत र माध्यमिक तहका गरी जम्मा ४६ (छ्यालीस) जना नवप्रवेशी शिक्षकहरुको सहभागिता रहेको उक्त तालिममा सहभागी शिक्षकहरुले अपेक्षा गरेका विषयवस्तुहरु संकलन गरी सोही अनुरुप

२०. विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरु क्याम्पस प्रमुख लगायत आंशिक वा करारमा अध्यापन कार्यमा संलग्न नरहने

२१. सामुदायिक विद्यालयको शिक्षक तथा कर्मचारीहरु विभागीय स्वीकृति विना वा कानुनद्वारा तोकिएको प्रतिनिधिको अवस्थामा बाहेक वि.व्य.स. उपभोक्ता समिति, सामुदायिक वन, वचत तथा ऋण सहकारी संस्था, गैर सरकारी संस्थाहरु, पत्रकारिता, व्यवसाय र निर्माण लगायतका कुनै पनि संघ संस्थामा सञ्चालक, संस्थापक वा कर्मचारी बन्न, कुनैपनि राजनीतिक दलको प्रतिनिधि हुन रोक लगाउन पालन गर्न'पर्ने आचारसंहिता अक्षरस पालना गर्ने गराउने ।

२२. आफ्नो सेवा क्षेत्र भित्र अनुमति नलिई वा शाखा विद्यालयको बहानामा सञ्चालित संस्थागत विद्यालय भएमा त्यस्ता विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना नगराउन अभिभावक वर्गमा सचेतना बढाउने तथा जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा जानकारी दिई नियमन गर्न गराउन पहल गर्ने ।

२३. अनुमति लिई सञ्चालन भएका संस्थागत विद्यालयहरुले अनिवार्य रुपमा गुठी वा कम्पनीमा दर्ता गरी सोको जानकारी यस कार्यालयमा गराउने । संस्थागत विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुका लागि नियमानुसार छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने र सोको एक प्रति स्रोतकेन्द्र मार्फत जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा पेश गर्ने । संस्थागत विद्यालयहरुले पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले सूचिकृत गरेको पाठ्यपुस्तक मात्र पठनपाठन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

२४. समय समयमा शिक्षा सरोकारवाला, स्रोतव्यक्ति, विद्यालय निरीक्षक, जिल्लास्तरीय तथा केन्द्रिय निकायबाट विद्यालयको अनुगमन तथा निरीक्षणाका क्रममा दिइएका सबल पक्षहरुको सुदृढीकरण र सुधार गर्न'पर्ने पक्षमा दिइएका सुझावहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

२५. अर्घाखाँची जिल्ला साक्षर जिल्ला घोषणा भै सकेको हुदा साक्षर भएकाहरुलाई निरन्तर शिक्षा तर्फ प्रोत्साहन गर्ने र विद्यालय सेवा क्षेत्र भित्र रहेका निरक्षरहरुलाई साक्षर बनाउनकालागि शिक्षक एवं विद्यार्थीहरुलाई प्रोत्साहित गरि साक्षर बनाउने ।

२६. सामुदायिक विद्यालयमा निःशुल्क आधारभूत शिक्षाको सुनिश्चित गर्न सो तहमा कुनै पनि बहानामा विद्यार्थीबाट शुल्क उठाउन नपाउने । विद्यालयलाई शान्ति क्षेत्र बनाउनका लागि विद्यालय तहको शान्ति समिति तत्काल गठन गरी क्रियाशील बनाउने ।

२७ विद्यालयमा कार्यरत सबै शिक्षकहरुलाई शैक्षिक सत्रको शुरुमा नै विशेष जिम्मेवारी दिई कार्य गर्ने गराउने तथा सबै शिक्षकहरुलाई आफूले अध्यापन गराउने विषयको वार्षिक शैक्षणिक योजना निर्माण गर्न लगाई सोही अनुसार पठनपाठन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

२८. प्रत्येक विद्यालयमा वि.व्य.स., शिक्षक अभिभावक संघ, शिक्षक, अभिभावक एवं विद्यार्थीहरुको आचारसंहिता निर्माण गरी सबैले देख्ने ठाउमा टास्ने व्यवस्था मिलाउने र सोको पालना गर्ने गराउने ।

२९. विद्यालयमा निकासा हुने छात्रवृत्ति, निशुल्क पाठ्यपुस्तक बापतको रकम, भौतिक निर्माण तर्फको रकम समयमा नै सम्बन्धित शिर्षकमा पारदर्शी किसिमले खर्च गर्ने र सो सम्बन्धी प्रतिवेदन समयमै पेश गर्ने गराउने र तोकिएको शिर्षक बाहेक अन्य शिर्षकमा खर्च नगर्ने ।

३०. विद्यालयमा प्राप्त हुने भौतिक निर्माण गुणस्तरयुक्त किसिमले सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाउने । गुणस्तरीय, सस्तो र किफायती निर्माण सामाग्रीहरु विद्यालयलाई पायक पर्ने स्थानबाट खरीद गर्ने र पारदर्शिताको लागि निर्माण कार्यको विवरण खुल्ने होर्डिङ वोर्ड अनिवार्य रुपमा राख्ने तथा शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्षको अध्यक्षतामा सर्वपक्षीय अनुगमन समिति गठन गरी अनुगमन गर्ने ।जुन निकायबाट जुन योजनाका लागि कार्यक्रम परेको हो सो क्षेत्रमा खर्च गर्ने र एउटै कार्यक्रम देखाई दोहोरो तेहोरो खर्च नलेख्ने । आ.व. २०७२/०७३ मा संचालन भएका भौतिक निर्माण कार्यक्रम निर्धारित समयमा नै सम्पन्न गरी कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

३१. Non Salary PCF रकम खर्च गर्दा विद्यालय सुधार योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमरुमा वि.व्य.स.को निर्णय गराई शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने कार्यक्रमहरुमा खर्च गर्ने । प्रत्येक विद्यालयले शैक्षिक सत्र भरी विद्यालय सुधारका लागि कम्तिमा एउटा नयापन झल्किने शैक्षिक गुणस्तर अभिबृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु गर्ने र सो को अनुभव आदान प्रदान अन्य विद्यालयसंग गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने ।

३२. विद्यार्थीहरुलाई समयमै निशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराई खरिद गरिएको र विद्यार्थीहरुलाई वितरण गरिएको कक्षागत र विषयगत विवरण स्रोतकेन्द्र मार्फत जि.शि.का. मा पेश गर्ने । पाठ्यपुस्तक खरिद गर्दा कक्षा १-५ को लागि निजी क्षेत्रबाट उत्पादित र कक्षा ६-१० को लागि अनिवार्य रुपमा जनक शिक्षा सामाग्री केन्द्रबाट उत्पादन गरिएका पाठ्यपुस्तकहरु खरिद गर्ने र सो केन्द्रबाट प्रमाणित गरिएको बील बीजक मात्र बिक्रेताबाट लिने । पुराना पाठ्यपुस्तक वितरण गरी नया पाठ्यपुस्तक खरिद गरेको देखाउने गुनासोको सन्दर्भमा शिक्षा बिभागको ध्यानाकर्षण भई पत्राचार समेत भएकाले यस्ता कार्य कुनै हालतमा नगर्ने तथा जति पाठ्यपुस्तक विक्रेताबाट प्राप्त हुन्छ सो को मात्र रकम भुक्तानी गर्ने ।

३३. शै.स. २०७३ देखि सबै तह र कक्षामा विद्यार्थी मूल्यांकन गर्दा लेटर ग्रेडिङ्ग पद्धतीबाट गर्ने ।

३४. कक्षा १ देखि ७ सम्म निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन प्रणालिबाट विद्यार्थी मूल्यांकन गर्ने र सो को लागि मूल्यांकन साधनहरु एवं व्यक्तिगत कार्य संचारिकाको प्रयोग गर्ने ।

सूचना

निम्न माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षाको लब्धांक पत्र तथा मार्क लेजरमा विद्यार्थी विवरणमा केही त्रुटिहरु हुन गई अभिभावकहरुबाट गुनासो आएकोले विद्यालयले शिक्षा कार्यालयमा विवरणहरु उपलब्ध गराउँदा निम्न बमोजिम ध्यान दिनुहुन अनुरोध छ ।

- ♦ विद्यार्थीहरुको विवरण विद्यालयले कम्प्युटर ईन्ट्री गरी कार्यालयले दिएको फरमेटमा बुझाउनु पर्ने ।
- ♦ विवरण दिदा विद्यार्थीको जन्म दर्तामा उल्लेख भए बमोजिमको नाम, बाबु आमाको नाम, विद्यार्थीको जन्म मिति आदि विवरणहरु अनिवार्यरुपमा उल्लेख गर्नु पर्ने ।
- ♦ जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा उपलब्ध गराएको विवरण विद्यालयको अभिलेखसँग भिडाउनु पर्ने र थपघट गर्नुपर्ने भएमा परीक्षा अगावै कार्यालयलाई जानकारी गराउने ।
- ♦ विवरण उपलब्ध गराउँदा ढिला भएमा विद्यालय स्वयं जवाफदेही हुनु पर्ने छ ।

सल्लाहकार
सुरेन्द्रराज पराजुली (जि.शि.अ)
सम्पादक मण्डल
लिलबहादुर राउत क्षेत्री (स.जि.शि.अ.)
बलराम मिश्र (शा.अ.)
ठाकुरकुमार श्रेष्ठ (ले.अ.)
चोपलाल बेल्बासे (वि.नि.)
नारायणप्रसाद पोखरेल (वि.नि.)
रामकरन पाल (वि.नि.)
माधव बन्जाडे (वि.नि.)
प्रदिप लम्साल (लेखापाल)
भाषा सम्पादन
रमेश पन्थी (वि.नि.)
प्राविधिक सहयोगी
टेकपाल नेपाली (प्रा.स.)
कृष्णप्रसाद पोख्रेल (प्रा.स.)
कम्प्युटर सेटिङ्ग
कृष्णबहादुर सुनार (क.अ.)
मुद्रणः
उमेश छापाखाना
सन्धिखर्क, अर्घाखाँची
फोन: ०७७-४२०१७०, फ्याक्स: ०७७-४२०७४०

निर्देशन:

श्री जिल्ला स्थित सम्पूर्ण विद्यालयहरु,
अर्घाखाची ।

विद्यालय शिक्षालाई परिणाममुखी बनाउन तथा सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन जिल्लास्थित सम्पूर्ण सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुले देहाय बमोजिमका निर्देशनहरु कार्यान्वयन गर्नु गराउनुहुन अनुरोध छ ।

१. विद्यालयमा सञ्चालित प्रारम्भिक बालशिक्षा तथा विकासका बालबालिकालाई उमेर अनुसार डेक्सबेञ्चविहिन अलगै कक्षा कोठामा राखी तालिम प्राप्त सहयोगी कार्यकर्ताबाट बालविकासका उद्देश्य अनुरुपका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने ।

२. विद्यालयले सरोकारवालाको सहभागितामा आफ्नो वार्षिक कार्ययोजना बनाई नियमित शैक्षिक तथा प्रशासनिक कार्य गर्ने तथा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालयमा प्रवेश गराउने र टिकाउने प्रयत्नसहित विद्यालयको समग्र विकासका लागि सरोकारवालाको सहभागितामा विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक गरी कार्यान्वयन गर्ने । पाठ्यक्रमले निर्धारण गरेका विषयबस्तुहरु समयमानै पठनपाठन गरी तोकिएको ढाचा र मितिमा विद्यार्थी मूल्याङकन गर्ने र सोको विश्लेषण गरी विद्यार्थीका समग्र पक्षको बारेमा समयमै अभिभावकलाई जानकारी गराउने ।

३. विद्यालयमा शान्त र उचित शैक्षिक वातावरण कायम गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, प्रधानाध्यापक, शिक्षक, अभिभावक, विद्यार्थी तथा सरोकारवाला बीच आपसी समन्वयमा आईपरेका समस्यालाई स्थानीय रुपमा नै समाधान गर्ने । विद्यालयका संस्थापक, जग्गादाता तथा सहयोगी शिक्षाप्रेमीलाई उचित सम्मान तथा कदर गर्ने, कर्तव्यनिष्ठ शिक्षक, कर्मचारी तथा विद्यार्थीलाई प्रोत्साहित गरी विद्यालयलाई सबैको साझा र भरोसायोग्य शैक्षिक संस्थाका रुपमा विकास गर्न प्रयत्न गर्ने ।

४. विद्यालयहरुले कम्तीमा एक एक सेट सबै तहको पाठ्यक्रम, शिक्षक निर्देशिका तथा स्थानीय पाठ्यसामग्री अनिवार्यरुपमा राख्नु पर्ने । अबको विद्यालय शिक्षालाई सूचना, प्रविधियुक्त र फराकिलो ज्ञानमुखी बनाउन पुस्तकालय तथा E-Library स्थापना र प्रयोगमा जोड दिने ।

५. शिक्षा ऐन, नियममा व्यवस्था भएबमोजिम समयमा विद्यालयमा उपस्थित हुने र तोकिए बमोजिम विद्यार्थी केन्द्रित, भयरहित र सकारात्मक वातावरणमा बालमैत्री कक्षा शिक्षणको व्यवस्थापन गर्न शिक्षकले जोड दिने । विद्यालयको आवश्यकता अनुसार आफू नियुक्त भएको तह बाहेक अन्य तहमा अध्यापन गर्न'पर्ने बाध्यता भएमा पनि कम्तीमा दैनिक १ पिरियड आफ्नो तहमा अध्यापन गर्न'पर्ने ।

६. शिक्षकले प्रधानाध्यापक समक्ष लिखित जानकारी गराएर मात्र नियमानुसारको विदा उपभोग गर्ने । टेलिफोन मार्फत सञ्चार हुनसक्ने सामान्य विषयमा पनि प्रधानाध्यापक वा शिक्षक विद्यालय बाहिर रहने कार्यलाई न्यूनीकरण गर्ने । साथै प्रधानाध्यापकले हरेक वर्ष चैत्र मसान्तमा शिक्षकको सञ्चित विरामी विदा सम्वन्धित विद्यालय निरीक्षकबाट प्रमाणित गराई अद्यावधिक गर्ने ।

७ विद्यालयबाट नियमित रुपमा सङ्कलन गर्ने गरिएको तथ्याङ्क फाराममा वास्तविकभन्दा बढी विद्यार्थी संख्या उल्लेख भई आउादा समग्र शैक्षिक योजना र सेवा वितरणमा नै नकारात्मक असर पर्ने भएकोले यस्तो कार्य नगर्ने नगराउने तथा तथ्याङ्कको वस्तुनिष्ठता कायम गर्न पहल गर्ने र सम्बन्धित निकायबाट माग भएका तथ्यांक एवं विवरणहरु निर्धारित समयमा नै स्रोतकेन्द्रमार्फत जि.शि.का.मा पेश गर्ने ।

८. स्थानीय समुदायमा आवश्यकताभन्दा बढी विद्यालयहरु स्थापना गरी सञ्चालन गर्दा सरकारी स्रोत, साधनको दुरुपयोग हुने तथा स्थानीय समुदाय र लगानीकर्ताको लगानी र श्रमसमेत खण्डित भई बढी दायित्व वहन गर्न'पर्ने हुनाले विद्यार्थी संख्या कम भएका स्थानमा रहेका विद्यालयहरुलाई नजिकका विद्यालयमा गाभ्ने वा सार्ने अथवा विद्यालय बन्द गर्ने वा तह घटाउने प्रक्रिया अगाडि बढाउन पहल गर्ने

९. कतिपय विद्यालयहरुमा ज्येष्ठ शिक्षक कार्यरत रहेको अवस्थामा पनि कनिष्ट शिक्षकहरुलाई निमित्त प्रधानाध्यपकको जिम्मेवारी दिइएको तथा प्रक्रिया पुरा गरी प्रधानाध्यापक व्यवस्था हुन नसकेको पाइएकोले अविलम्ब शिक्षा नियमावली बमोजिम विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरु मध्येबाट स्थायी र जेष्ठ शिक्षकलाई प्राथमिकताका साथ प्रअ वा निप्रअ तोकी जि.शि.का.मा सिफारिस गर्न'पर्ने ।

१०. विद्यालयले आर्थिक कारोबारको हिसाब राख्दा शिक्षा नियमावलीको अनुसूची २३ मा तोकिएका नं. १ देखि १० सम्मका फारामअनुसार लेखा र ाख्नुपर्नेमा सो गरेको नपाइएकाले सो अनुसार गर्न' हुन साथै आर्थिक नियमितता, मितव्ययिता र पारदर्शिता कायम गर्न प्रत्येक वर्ष तोकिए बमोजिम समय मै अनिवार्य रुपमा सामाजिक परीक्षण र अन्तिम लेखापरीक्षण गर्न', गराउनु हुन अनुरोध छ।

११. कक्षा ११ र १२ का कक्षाहरु पनि नियमित विद्यालय समयमा संचालन गर्ने गराउने । कुनै विद्यालयमा कक्षाकोठाको अभाव भएका कारणबाट एउटै सिफ्टमा कक्षा संचालन हुन सक्ने अवस्था नभएमा एकै सिफ्टमा सञ्चालन गर्ने योजना बनाई जिल्ला शिक्षा समितिको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र अन्य समयमा कक्षा संचालनको व्यवस्था मिलाउने ।

१२. प्रत्येक विद्यालयले शिक्षक तथा कर्मचारीलाई चौमासिक रुपमा तलबभत्ता भुक्तानी गर्दा अनिवार्य रुपमा तलबको १ प्रतिशत पारिश्रमिक कर, स्थायी शिक्षकहरुको क.सं. कोष तथा बिमा कोष कट्टी गर्न' पर्ने । तलव भत्ताको माग गर्दा सोको भौचरको प्रतिलिपि सहित चौमासिकको दोस्रो महिनाको १५ गतेभित्र स्रोतव्यक्तिमार्फत जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा माग फाराम पेश गर्नु पर्नेछ । नयाा नियुक्त भएका शिक्षकका हकमा हाजिर भएको मितिबाट मात्र तलव भत्ता माग गर्न' पर्ने ।

१३. विद्यालय हाता, कक्षाकोठा र शौचालयको नियमित सरसफाइको उचित व्यवस्था गर्न' गराउनु पर्ने । विद्यालय हाताभित्र सूर्तिजन्य पदार्थ एवं विद्यार्थीको स्वास्थ्यमा हानी पुर्याउने जङ्कफुड प्रयोग नगर्नेरनगराउने र विद्यार्थीको घरमा उपलब्ध हुनसक्ने खाजामात्र प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।

१४. स्थायी शिक्षकहरुले अनुसन्धान प्रतिवेदनसहित कासम् फाराम नियमामुसार भरी बैशाख ३० गतेभित्र विद्यालयमा दर्ता गर्ने र प्रधानाध्यापकले मूल्याङ्कन गर्न' पर्ने भएमा सो समेत गरी जेष्ठ १५ गतेभित्र अनिवार्य रुपमा जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा दर्ता गराई सक्नुपर्ने । साथै स्थायी शिक्षकले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६० दिन भित्र विद्यालय शिक्षक किताबखानामा दर्ता हुने गरी स्रोतकेन्द्र मार्फत् सम्पति विवरण फाराम भरी पेश गर्न'पर्ने ।

१५. विद्यालयस्तरीय, जिल्लास्तरीय र एस.एल.सी. परीक्षालाई मर्यादित तुल्याउन आ-आफ्नो विद्यालयमा ठोस कार्ययोजना जस्तैः निरन्तर मूल्याङ्कन पद्दति कार्यान्वयन, शिक्षक निर्मित परीक्षाको व्यवस्थापन तथा परीक्षाफल विश्लेषण गरी विषयगत, शिक्षकगत, कक्षागत, तहगत र विद्यालयगत औसत उपलब्धि पहिचान गरी भावी सकाई उपलब्धि प्रक्षेपण गरी शिक्षण सुधार योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्नेरगराउने तथा सो को जानकारी स्रोतकेन्द्र र जि.शि.का. मा लिखितरुपमा गराउने ।

१६. स्रोतकेन्द्र तहमा आयोजना गरिने विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरुमा स्रोतकेन्द्र विद्यालयबाट सक्रिय सहभागीता जनाई अनुकरणीय तथा अगुवा विद्यालयको भूमिका निर्वाह गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । यसका लागि स्रोतकेन्द्र व्यवस्थापन समितिलाई पनि सक्रिय गराउने ।

१७ हरेक वर्ष मितव्ययी रुपमा वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस मनाउने तथा राष्ट्रिय शिक्षा दिवस, बालदिवस, सरस्वतीपूजा जस्ता दिनलाई विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रम गरी प्रेरणादायी बनाउनु पर्ने ।

१८. विद्यालयको विकासका लागि कुनै दातृपक्षबाट ठोस सहयोग प्राप्त गर्दा तथा विद्यालयका कार्यक्रममा जिल्ला बाहिरबाट विषेश आतिथ्यता गराउादा जिल्ला शिक्षा कार्यालयसाग समय मै समन्वय गर्न' पर्ने ।

१९. विद्यालयको भौतिक संरचना प्रयोग गरी हाता भित्र क्याम्पस संचालन नगर्ने ।